

Kompetansesamling PT og RMP

For kommunal landbruksforvaltning i Vestfold og Telemark

Mandag 29. september 2025 - kl. 09:30 - 15:00

Seljord – Fylkessenteret (Telemark Fylkeskommune, Brøløsvegen 2)

PROGRAM

Møteleder: Everdien van Weeghel

09:00 Kaffe og mingling

09:30 Velkommen

PT

Nytt og aktuelt om PT

Tema: internrutiner for vanlig jordbruksproduksjon

- Innledning
- Gruppearbeid
- Oppsummering

12:00 Lunsj

RMP

Nytt og aktuelt om RMP

Tema: når tilskuddsmottakeren likevel ikke oppfyller vilkårene

- Innledning
- Gruppearbeid
- Oppsummering

15:00 Avslutning

Innledere: Mona Skjæggestad, Unni-Lill Dørum, Martin Dalen og Everdien van Weeghel

Vi vil ha beinstrekk underveis

Kompetansesamling PT og RMP

For kommunal landbruksforvaltning i Vestfold og Telemark

Tirsdag 30. september 2025 - kl. 09:30 - 15:30

Tønsberg – Statsforvalteren (Grev Wedels gate 1)

PROGRAM

Møteleder: Everdien van Weeghel

09:00 Kaffe og mingling

09:30 Velkommen

PT

Nytt og aktuelt om PT

Tema: internrutiner for vanlig jordbruksproduksjon

- Innledning
- Gruppearbeid
- Oppsummering

12:00 Lunsj

RMP

Nytt og aktuelt om RMP

Tema: når tilskuddsmottakeren likevel ikke oppfyller vilkårene

- Innledning
- Gruppearbeid
- Oppsummering

RMK

Kontroll og sanksjoner høsten 2025

Aktuelle spørsmål

15:30 Avslutning

Innledere: Mona Skjæggestad, Unni-Lill Dørum, Martin Dalen og Everdien van Weeghel

Vi vil ha beinstrekk underveis

Nytt og aktuelt om PT

29. og 30. september 2025

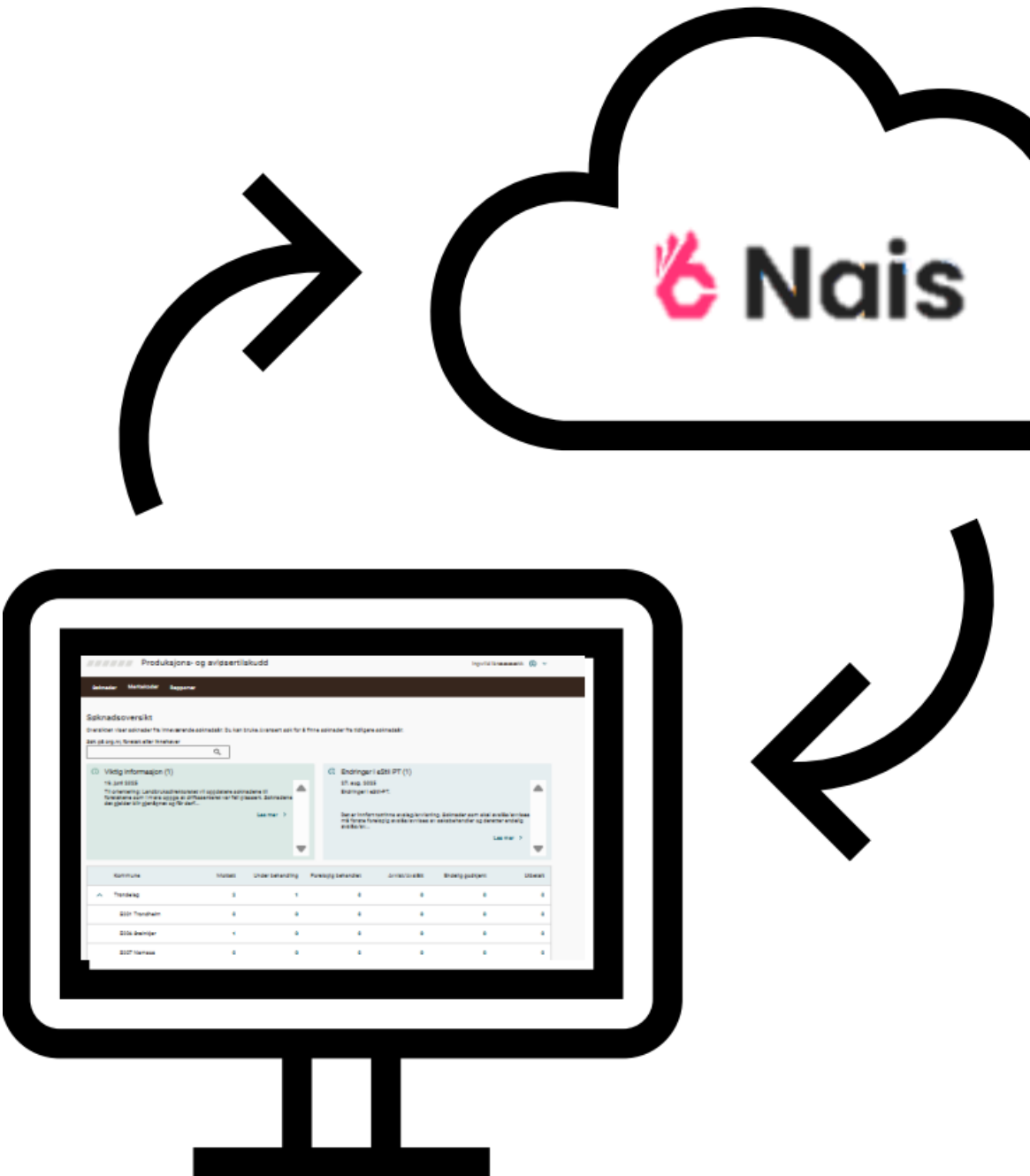
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Alle fagsystemer hos
Landbruksdirektoratet
skal flyttes til “skyen”

Kan kanskje gi en ekstra
innlogging for saksbehandler i
en periode

Nytt i søkeveiledning

Fotograf: Unni-Lill Dørum

- Nøtter tas inn som en del av definisjonen under vekstgruppen «Frukt m.m.»
- Ikke lenger tilskudd for økologisk brakka areal
- Innføres pristilskudd for økologisk frukt, bær, grønnsaker og potet

Rundskriv 2025/23

Endringer i kommentarrundskrivet

Endringer gjeldende fra 19. september 2025

- Kommentarrundskrivet er nå delt inn i nummererte kapitler.
- Det er gjort enkelte endringer i kapittel 3, 4 og 5 i forbindelse med innføringen av pristilskudd til økologisk frukt, bær, grønnsaker og potet. I kapittel 2.3.2 er det tatt inn en presisering om vurderingen av vanlig jordbruksproduksjon for foretak som disponerer både hester og grovfôrarealer.
- I kapittel 4.1.6 er det lagt inn en omtale som følge av at jordbruksavtalens krav om at grovfôr for salg skal være «lagringsdyktig» er fjernet.
- I kapittel 12.1.4 er det lagt inn momenter som kan vurderes ved avkorting for fristoversittelse.

Pristilskudd for økologisk grøntproduksjon

Tabell 6.13 Satser for pristilskudd for økologisk frukt, bær, grønnsaker og potet

	Sats 2026 ¹⁾ , kr per kg
Frukt, bær, grønnsaker (ekskl. salat og urter), <u>potet</u>	1,00
	Sats 2026 ¹⁾ , kr per stk.
Salat	0,50
	Sats 2026 ¹⁾ , kr per potte
<u>Urter</u>	0,34

1) For utbetaling i 2026. Søknadsfristen er 15. oktober 2025. Produkter som ikke er omsatt innen 15. oktober kan etterregistreres frem til 10. januar 2026.

- Varene må være produsert som økologiske
- Prinsippene for tilskuddsgrunnlag er de samme som for det vanlige distriktstilskuddet for frukt, bær og grønt
- Minstekvantum

Minstekvantum

	Distrikt		Økologisk
Samlet for frukt og pressfrukt	2 000 kg	=	2 000 kg
Bær, samlet til både konsum og bearbeiding	1 000 kg	=	1 000 kg
Samlet for tomat og slangeagurk (veksthus)	2 000 kg		
Salat	5 000 stk	=	5 000 stk
Grønnsaker (eksl. salat og urter)			2 000 kg
Poteter			6 000 kg
Urter			3 000 potter

Presisering om vurderingen av vanlig jordbruksproduksjon for foretak som disponerer både hester og grovfôrarealer.

- 2.3.2 Produksjons- og avløsertilskudd til hestehold, 3. ledd:
- Dersom et foretak bare disponerer hester, driver det ikke vanlig jordbruksproduksjon og er ikke berettiget produksjons- og avløsertilskudd. Et foretak som disponerer både hester og grovfôrarealer anses å disponere tilskuddsberettigede arealer, da hestene ligger til grunn for foretakets grovfôravgrensning, jf. jordbruksavtalen.

Tekst markert med gult er nytt pr september 2025.

«I kapittel 4.1.6 er det lagt inn en omtale som følge av at jordbruksavtalens krav om at grovfôr for salg skal være «lagringsdyktig» er fjernet»

= krav om at grovfôr for salg skal være «lagringsdyktig» er fjernet

I fjor høst sto det:

Rundskriv 2024-29 pr sep 2024

Spesielt om grovfôrsalg

Det følger av jordbruksavtalen at:

- grovfôr for salg må være gjort lagringsdyktig, noe som betyr at foretaket ikke kan selge fôret «på rot».
- fôret må selges til markedspris.

Ved brudd på disse kravene skal salget av grovfôr regnes som bortleie. Det er unntak for gras til brikettering.

Nå står det:

4.1.6 Spesielt om grovfôrsalg

- Det følger av jordbruksavtalen at mengde solgt fôr må være spesifisert og fôret må være solgt til markedspris.
 - Ved brudd på disse kravene skal salget av grovfôr regnes som bortleie. Det er unntak for gras til brikettering.
- • Det er ikke et eksplisitt krav om at grovfôret må være gjort lagringsdyktig før det selges. Det avgjørende for hvem som kan motta tilskudd for arealet er hvem som har disponert det aktuelle arealet. Hvorvidt grovfôret har blitt gjort lagringsdyktig eller er «solgt på rot» kan være et relevant moment i en helhetsvurdering av hvem som disponerer arealet.

(Står at det er i kapittel 12.1.4, men er i 12.2)

12.2 Andre punktum: Avkortning ved fristoversittelse

Nytt:

Dersom foretaket ikke leverer sentral dokumentasjon, bør brudd på opplysningsplikten, jf. § 10 vurderes. Bestemmelsen i § 12 om avkortning for fristoversittelse retter seg først og fremst mot tilfeller der søker ikke overholder de frister forvaltningen har gitt.

Ved vurdering av avkortning for fristoversittelse kan det være naturlig å se hen til følgende momenter:

- Hva fristoverskridelsen gjelder: knytter det seg til enkelte av produksjonene (tilskuddene) det er søkt om, eller til den samlede produksjonen
- Hvor sentral den manglende dokumentasjonen er for behandling av saken
- Om manglende etterlevelse har pågått over lang tid og antall ganger dokumentasjonen er etterspurt/purret
- Om manglende etterlevelse skyldes forhold på søkers side alene

Avkortingsbeløpet må stå i et rimelig forhold til omstendighetene, og må begrunnes. Det er naturlig å reagere i det eller de tilskuddene den aktuelle feilen knytter seg til.

Produksjonstilskudd og avløsertilskudd – forvaltningsansvar og saksbehandling

(Endringer fra forrige rundskriv (2025-11))

- Det er innført totrinns-avslag og avvisning av søknader. Hvordan dette skal håndteres, er omtalt i kapittel 7.
- I kapittel 6.3.3.1 er det tatt inn en presisering knyttet til kontroll mot Husdyrregisteret.
- I kapittel 6.3.4.3 er det tatt inn en omtale av kontroll av økologisk grøntproduksjon mot Debios register.
- Det er lagt inn et nytt kapittel 6.4 som omhandler tilfeller der søker motsetter seg kontroll, eller det er vanskelig å innhente opplysningene.
- Det er lagt inn nytt kapittel 6.3.1 som omhandler kontroll av vanlig jordbruksproduksjon.

To-trinns avslag/avvisning

Søknadsoversikten:

Kommune	Mottatt	Under behandling	Foreløpig behandlet	Avvist/Avslått	Endelig godkjent	Utbetalt
---------	---------	------------------	---------------------	----------------	------------------	----------

Ny side under fanen «Søknader:»:

Produksjons- og avløsertilskudd

SøknaderMerkekoderRapporter

Registrer arkivreferanse

Søk

Vedtak - endelig godkjenning

Vedtak - endelig avvisning/avslag

Tilleggsutbetalinger vedtak - endelig godkjenning

Registrer søknad på vegne av foretak

Se kopi av søkers kladd

Nye statuser som kan søkes opp under «Avansert søk»:

Status

Foreløpig avvist x

Foreløpig avslått x

x

▼

Signatur

Søknad som helt eller delvis innvilges

Med hilsen
Ringebu kommune

Godkjent av
Cathrine Gårdsdalen

Saksbehandlet av
Mathildeng Haukeland

Avslått/avvist søknad

Med hilsen
Ringebu kommune

Godkjent av
Cathrine Gårdsdalen

Kapittel 6.3.3.1, presisering knyttet til kontroll mot Husdyrregisteret.

Fotograf: Unni-Lill Dørum

Det er ikke et vilkår for å få tilskudd for dyret at det er registrert i Husdyrregisteret.

Saksbehandler skal ikke legge inn antall dyr registrert i Husdyrregisteret i kolonnen «Godkjente opplysninger», uten å ha undersøkt med søkeren at antall dyr registrert i Husdyrregisteret er det korrekte tallet.

Søker kan dokumentere antall dyr ved å framlegge annen dokumentasjon, som nevnt i delkapittelet om Kontroll av antall dyr, eller ved telling under stedlig kontroll.

Kapittel 6.3.4.3, kontroll av økologisk grøntproduksjon mot Debios register.

«For at det kan gis pristilskudd for økologisk frukt, bær, grønnsaker og potet, må varene være produsert økologisk i samsvar med økologiforskriften. Den maskinelle kontrollen mot Debios register sjekker ikke hvilke vekster den økologiske godkjenningen gjelder for. Ved kontroll bør saksbehandler kontrollere dette mot Debios registreringer, som er tilgjengelige på [Debio sine nettsider](#).»

6.4 Hvis søker motsetter seg kontroll eller det er vanskelig å innhente de nødvendige opplysningene

Hvis søker motsetter seg kontroll, bør kommunen utsette vedtak om tilskudd inntil saken er tilstrekkelig opplyst, eventuelt til kontrollen er gjennomført. Hvis det ikke er gjennomført kontroll som tenkt før hovedutbetalingen, og dette skyldes foretaket som skal kontrolleres, kan tilskuddet avkortes eller avslås. For mer informasjon, se § 10 og § 12 i kommentarer til regelverk om produksjons- og avløsertilskudd.

I noen tilfeller kan det være utfordrende å kontrollere søkers opplysninger. For eksempel kan det være vanskelig å telle utegangersau og -lam som har et stort område å bevege seg på. Informasjon om antall dyr er imidlertid viktig for å kunne fatte et vedtak der tallgrunnlaget er rett og at grunnvilkåret er oppfylt. I slike tilfeller er det søkers ansvar å kunne dokumentere og løse fra.

Nytt kapittel 6.3.1 som omhandler kontroll av vanlig jordbruksproduksjon.

Utdrag:

- Det sentrale som skal kontrolleres, både for husdyrproduksjon og arealproduksjon, er at produksjonen ikke drives svært ekstensivt. Produksjonen skal stå i samsvar med antall dyr eller dekar.
- For å identifisere foretak der det er tvilsomt om vilkåret om vanlig jordbruksproduksjon er oppfylt, kan saksbehandler benytte seg av rapporter som er tilgjengelige i eStil PT for å finne foretak der produksjonen fremstår lav.
- Saksbehandler bør også be om relevant dokumentasjon fra foretaket, og eventuelt undersøke om foretaket kan forklare den lave produksjonen.

Krav til metanreduserende fôrvarer

- «Det tas sikte på at det skal innføres krav til bruk av metanreduserende fôrvarer til melkeku knyttet til husdyrtilskuddet»
- Minimum 80 dager per år fra og med søknadsåret 2027
- Landbruksdirektoratet arbeider med hvordan dette skal gjennomføres
- Det er en referansegruppe for arbeidet der avtalepartene deltar
- Utredningen skal leveres til jordbruksoppgjøret 2026

Telledato for storfe - produksjonstilskudd

- Data fra Husdyrregisteret skal erstatte dagens telledato fra og med søknadsåret 2028
- Mattilsynet skal videreutvikle Husdyrregisteret
- Landbruksdirektoratet skal lage digital løsning
- Landbruksdirektoratet skal legge frem forslag til justering av regelverk til jordbruksoppgjøret i 2026

?

Regler og grunnlag for vurdering av vanlig jordbruksproduksjon

Rundskriv 2024/29

Produksjonstilskudd og avløsertilskudd - kommentarer til regelverk

Publisert: 25.09.2023 Sist oppdatert: 11.09.2024

Skriv ut dokumentet

Vis innholdsversikten

§ 2. Grunnvilkår

§ 2

«Tilskudd etter forskriften kan gis til foretak som er registrert i Enhetsregisteret og som driver vanlig jordbruksproduksjon på én eller flere landbrukseieendommer med de dyreslag eller de vekstgruppene det søkes tilskudd for, slik disse gruppene til enhver tid er definert i medhold av jordbruksavtalen.

Foretak som bare søker tilskudd for bifolk er unntatt fra kravet om at produksjonen må drives på én eller flere landbrukseieendommer.»

Kilde: [Forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket](#) (Lovdata)

Oversikt over grunnvilkårene

Oppsummert må foretaket oppfylle følgende grunnvilkår for å kunne motta tilskudd

- foretaket må være registrert i Enhetsregisteret innen den aktuelle søknadsfristen og ved utbetaling
- foretaket må drive vanlig jordbruksproduksjon
- foretakets produksjon må foregå på én eller flere landbrukseieendommer (med unntak for foretak som kun søker produksjonstilskudd for bifolk)

Grunnvilkår for produksjons- og avløsertilskudd

Rapport nr. 8/2025
11.3.2025

JORDBRUKSAVTALE

2024–2025

Inngått mellom staten, Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag

Caser ang vanlig jordbruksproduksjon

Møte med kommunene , Seljord 29.09.2025, Tønsberg 30.09.2025,
Mona Skjæggestad, landbruksavdelinga

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

07.11.2025

Caser

- Geiter som kulturlandskapspleiere
- Risikorapport viser lav kornavling
- 4 hester, 50 høner, ingen andre dyr eller tilskuddsberettiget areal
- 2 daa økologiske jordbær (i tillegg til annen gårdsdrift), ikke søkt om distriktstilskudd
- Nyetablert sauehold. 50 vfs 01.03.2024, 60 vfs 01.03.2025, ingen slakt

Case: geiter som er kulturlandskapspleiere

Foretaket har ført opp at det disponerte ammegeiter (kode 142) uten at foretaket har levert kje til slakt (i perioden etter 15. april i søknadsåret). Dette kan indikere at vilkåret om vanlig jordbruksproduksjon ikke er oppfylt. Se nærmere omtale av vilkåret om vanlig jordbruksproduksjon i kommentarrundskrivet.

Hva gjør du for å få saken tilstrekkelig opplyst?

Hvilke vurderinger?

Dersom geiteholdet ikke fyller kravene til vanlig jordbruksproduksjon – hvilke konsekvenser får det for PT?

Avkorting etter § 12?

Vurderinger, konsekvenser, avkorting etter § 12

 Det er avvik mellom foretakets opplysninger og saksbehandlers godkjente verdier. Du må vurdere om det skal avkortes.

Vurdering

- avdrått
- næringsmessig preg
- vurderinga må skriftliggjøres

Konsekvens for beregning av PT hvis ikke vnl jbr prod

Ikke

- husdyrtilskudd
- øko dyretilskudd
- bevaringsverdig rase
- avløsertilskudd

Kan få

- beitetilskudd
- utmarksbeitetilskudd
- AK-tilskudd

Avkorting etter § 12

- feil opplysninger i søknaden som har eller ville dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling
- uaktsomt eller forsettlig
- kan avkortes, skal det avkortes
- avkortingens størrelse
- vurderinga må skriftliggjøres

Case: risikorapport viser lav kornavling

11.09.2025 16:31 Rapport om vanlig jordbruksproduksjon av korn - For mer informasjon om rapporten, se:

[rapportbeskrivelsen](#)

Søknad om produksjons- og avløsertilskudd 2024. Areal søknadsårene 2021-2023, leveranser 2021-2023.

Fylke: Vestfold, Telemark

Kommune: Horten, Holmestrand, Tønsberg, Sandefjord, Larvik, Færder, Porsgrunn, Skien, Notodden, Siljan, Bamble, Kragerø, Drangedal, Nome, Midt-Telemark, Seljord, Hjartdal, Tinn, Kviteseid, Nissedal, Fyresdal, Tokke, Vinje

Dataene som hentes fra eStil PT er oppdaterte data til og med tidspunktet for kjøringen av rapporten. Leveransedataene fra PRIS-databasen er endelige tall til og med siste fullstendige kornår

Kommunenummer	Orgnr	Orgnavn	Kornstype	Godkjent areal 2024	Leveranser per daa - 2023	Leveranser per daa - 2022	Leveranser per daa - 2021	A
3907	9xxxxxxx8	Donald Duck	hvete	50	35	26	0	

Registrert kornavling

2023: 35 kg/daa

2022: 26 kg/daa

Hvordan identifisere korndyrkere med lav avling?

Hva gjør du for å få saken tilstrekkelig opplyst?

Hvilke vurderinger?

Dersom kornproduksjonen ikke fyller kravene til vanlig jordbruksproduksjon – hvilke konsekvenser får det for PT?

Avkorting etter § 12?

Vurderinger, konsekvenser, avkorting etter § 12

 Det er avvik mellom foretakets opplysninger og saksbehandlers godkjente verdier. Du må vurdere om det skal avkortes.

Vurdering

- avling
- næringsmessig preg
- vurderinga må skriftliggjøres

Konsekvens for beregning av PT hvis ikke vnl jbr prod

Ikke

- AK-tilskudd
- øko AK-tilskudd

Avkorting etter § 12

- feil opplysninger i søknaden som har eller ville dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling
- uaktsomt eller forsettlig
- kan avkortes, skal det avkortes
- avkortingens størrelse
- vurderinga må skriftliggjøres

Case: 20 hester og 50 høner, ingen andre dyr eller tilskuddsberettiget areal

For at et foretak som disponerer hester skal anses å drive vanlig jordbruksproduksjon, må foretaket i tillegg til hester disponere tilskuddsberettigede produksjonsdyr og/eller arealer.

Dersom et foretak bare disponerer hester, driver det ikke vanlig jordbruksproduksjon og er ikke berettiget produksjons- og avløsertilskudd.

Hva gjør du for å få saken tilstrekkelig opplyst?

Hvilke vurderinger?

Dersom hønseholdet ikke fyller kravene til vanlig jordbruksproduksjon – hvilke konsekvenser får det for PT?

Avkorting etter § 12?

Vurderinger, konsekvenser, avkorting etter § 12

 Det er avvik mellom foretakets opplysninger og saksbehandlers godkjente verdier. Du må vurdere om det skal avkortes.

Vurdering

- næringsmessig preg
- avdrått
- vurderinga må skriftliggjøres

Konsekvens for beregning
av PT hvis ikke vnl jbr prod

- ikke PT

Avkorting etter § 12

- ingen tilskudd å avkorte i

Case: 2 daa økologiske jordbær (i tillegg til annen gårdsdrift), ikke søkt om distriktstilskudd

Foretaket har arealer med frukt og bær, men har ikke søkt om distriktstilskudd.

Hva gjør du for å få saken tilstrekkelig opplyst?

Hvilke vurderinger?

Dersom jordbær dyrkinga ikke fyller kravene til vanlig jordbruksproduksjon – hvilke konsekvenser får det for PT?

Avkorting etter § 12?

Vurderinger, konsekvenser, avkorting etter § 12

 Det er avvik mellom foretakets opplysninger og saksbehandlers godkjente verdier. Du må vurdere om det skal avkortes.

Vurdering

- avling
- næringsmessig preg
- vurderinga må skriftliggjøres

Konsekvens for beregning
av PT hvis ikke vnl jbr prod
ikke PT for jordbær

Avkorting etter § 12

- feil opplysninger i søknaden som har eller ville dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling
- uaktsomt eller forsettlig
- kan avkortes, skal det avkortes
- avkortingsens størrelse
- vurderinga må skriftliggjøres

Team-work

Utarbeid rutiner som sørger for at grunnvilkåret om "vanlig jordbruksproduksjon" er oppfylt når vedtak om produksjons- og avløsertilskudd fattes

Krav til rutinene

- Skriftlig
- Må inneholde diskuter, dette er forslag
 - Håndtering av varselmeldinger (ordinær saksbehandling)
 - Undersøke
 - Vurdere
 - Konkludere
 - Bruke risikorapporter (risikobasert kontroll)
 - Hvilke rapporter er aktuelle i din kommune
 - Indikatorer på at et foretak må undersøkes nærmere
 - Undersøke
 - Vurdere
 - Konkludere

Hvis tid: skriv utkast til standardtekster for vedtak

Orientering om nytt tilskudd til klimarådgiving

29. og 30. september 2025

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Hva er klimarådgiving?

Klimarådgiving er en helhetlig gjennomgang av utslipp og opptak av klimagasser på gården.

Rådgivingen skal stimulere til økt kunnskap hos bonden om klimagassutslipp, karbonbinding og klimatilpasning, med sikte på gjennomføring av klimatiltak i bondens jordbruksproduksjon.

Rådgivingen skal resultere i en tiltaksplan.

Bakgrunn

- Tilskudd til klimarådgiving ble innført som del av RMP i 2021.
- Pilotperiode 2021-2023
- Jordbruksavtalen 2023: Politperioden forlenget t.o.m. 2024
- Supplerende tildelingsbrev til Landbruksdirektoratet 2024: Behov for å utsette utflytting av klimarådgiving fra RMP

RAPPORT
EVALUERING AV PILOTPERIODE FOR
TILSKUDD TIL KLIMARÅDGIVNING

MENON-PUBLIKASJON NR. 29/2024

Av Hilde Halland, Jostein Brobakke, Sunniva Midtgaard Solmar

Ekstern evaluering av
klimarådgivingstilskuddet i
RMP – ledet av Menon
Economics – levert
15.02.2024

Klimarådgiving som omstillingsrettet
virkemiddel i jordbruket

NIBIO RAPPORT | VOL. 50 | NR. 101 | 2024

KMP-finansiert
forskningsprosjekt:
«Klimarådgiving som
omstillingsrettet
virkemiddel i jordbruket»
ved NIBIO/Ruralis –
sluttrapport levert oktober
2024

Bakgrunn

- Jordbruksavtalen 2025:
 - Implementering av ny tilskuddsordning utsettes til 1. januar 2026
 - Ny ordning skal forvaltes av Statsforvalteren som førsteinstans og Landbruksdirektoratet som klageinstans

Rådgivingskategorier og nye satser

Tabell 7.6 Satsendringer for klimarådgivning gjeldende fra 2025

Rådgivningskategori	Gammel sats (kr)	Ny sats ¹ (kr)
En-til-en-rådgivning	6 000	7 500
To-til-en-rådgivning	8 000	9 500
Grupperådgivning	4 000	5 500

¹ Gjøres gjeldende fra inneværende år.

Avtalepartene er enige om en avsetning på 27 mill. kroner på post 77.13 for Tilskudd til klimarådgivning i 2026, for å legge til rette for at ytterligere økning i klimarådgivninger vil bli gjennomført i 2026

Høringsfrist 3. oktober 2025

Høring - Forslag til forskrift om tilskudd til klimarådgeving

Høring | Dato: 22.08.2025

Landbruks- og matdepartementet sender på høring forslag til forskrift om tilskudd til klimarådgeving.

Status: På høring

Høringsfrist: 03.10.2025

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-forslag-til-forskrift-om-tilskudd-til-klimaradgeving/id3116453/>

Tildelingskriterier

- Bonden søker og mottar tilskudd – tiltaksplan vedlegges som dokumentasjon
 - Produksjonstilskuddsberettiget jordbruksproduksjon
 - Rådgiving maks hvert 3. år – med noen unntaksbestemmelser
 - Tilskuddets størrelse fastsettes i JO – årlig fastsatt ramme – faste satser

Ordningens formål

- Primært formål: Så mange bønder som mulig mottar klimarådgiving
- Sekundært formål: Gjennomføring av klimatiltak (IKKE FORPLIKTENDE)
- Kvalitetsutvikling av rådgivingstjenesten og ordningen skal bidra til å utløse gjennomføring av klimatiltak

Søknad og saksbehandling

- Fagsystem: Agros + kommunikasjon med PT-system for kontroll av opplysninger
- Kontroll av opplysninger før vedtak – ikke nødvendig med etterkontroll?
- Løpende søknadsfrist – 3 saksbehandlingsrunder per år?
- Søknaden inneholder
 - Standard info om søker
 - Tiltaksplan – obligatoriske punkt: dato, rådgiver/virksomhet, rådgivers signatur, tiltak organisert etter tiltakskategorier
 - Avkryssingsmeny: tiltakskategorier (maskinell behandling – statistikk/evaluering)

Overgangsperiode RMP → egen ordning

- Siste søknadsrunde for tilskudd til klimarådgiving i RMP: oktober 2025
- Ny ordning implementeres i januar 2026
- Mottakere av klimarådgiving mellom 15.10.25 og 1.1.2026
 - Søker i ny ordning når første søknadsrunde åpner i 2026
 - Forskriftsutkastet omtaler overgangsperioden
- Regionale RMP-bestemmelser om klimarådgiving bortfaller
 - Når saksbehandling og evt. klagesaker er ferdig behandlet

Kompetansesamling RMP

29-30. September 2025

Martin Dalen

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

07.11.2025

Kompetansesamling PT og RMP

For kommunal landbruksforvaltning i Vestfold og Telemark

Mandag 29. september 2025 - kl. 09:30 - 15:00

Seljord – Fylkessenteret (Telemark Fylkeskommune, Brøløsvegen 2)

PROGRAM

Møteleder: Everdien van Weeghel

09:00 Kaffe og mingling

09:30 Velkommen

PT

Nytt og aktuelt om PT

Tema: internrutiner for vanlig jordbruksproduksjon

- Innledning
- Gruppearbeid
- Oppsummering

12:00 Lunsj

RMP

Nytt og aktuelt om RMP

Tema: når tilskuddsmottakeren likevel ikke oppfyller vilkårene

- Innledning
- Gruppearbeid
- Oppsummering

15:00 Avslutning

*Innledere: Mona Skjæggestad, Unni-Lill Dørum, Martin Dalen og
Everdien van Weeghel*

Vi vil ha beinstrekk underveis

Nytt om RMP

- RMP-midler til Vestfold og Telemark 2025
 - 96,3 millioner (jordbruksoppgjøret 2025)
 - Hvorav 25,9 millioner øremerket som Oslofjordtillegg
- Økte minstesatser til setring

Kulturminner og kulturmiljøer					
§15 - Drift av seter	Produksjon/døgn minst 45 l kumelk /25 l geitemelk i 4- 6 uker	Egen foredling	seter		130 000
		Levering meieri	seter		120 000
	Produksjon/døgn minst 45 l kumelk /25 l geitemelk i 6 uker eller mer	Egen foredling	seter		150 000
		Levering meieri	seter		140 000

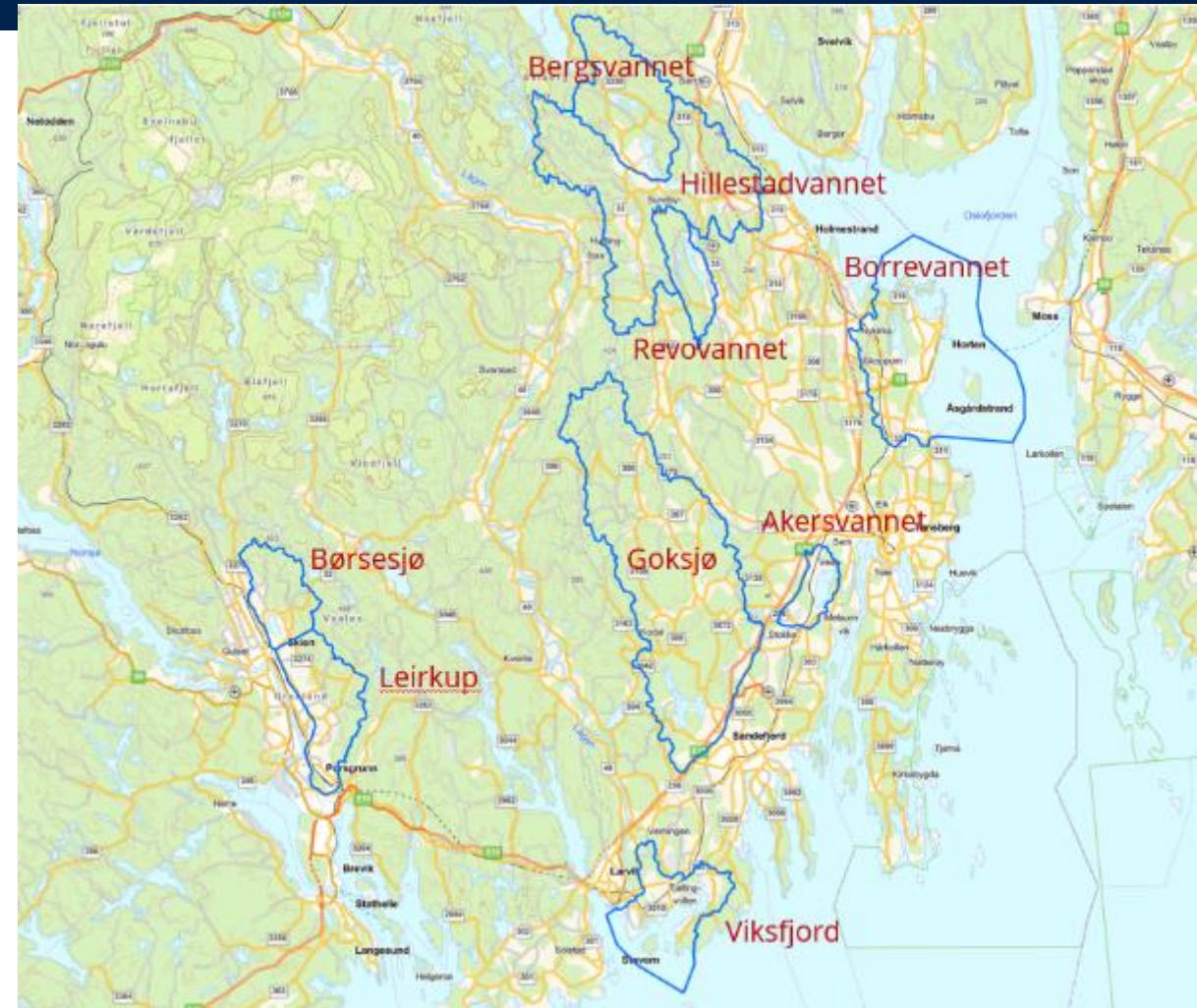

Endring i tiltaket «Miljøavtale»

Miljøavtalen gjelder konkrete nedbørfelt med eutrofe innsjøer med jordbrukspåvirkning (se kart).

Etter innføring av regionale miljøkrav i jordbruket fra 1. januar 2025 ble mange av tiltakene fra miljøavtale 2024 pålagt som krav. For at miljøavtalen fortsatt skal gi ekstra miljøgevinst er derfor tiltakene endret.

Den nye miljøavtalen er utformet i dialog med representanter fra arbeidsgruppe RMP.

Endring i tiltaket «Miljøavtale»

Det velges trinn 1 **eller** trinn 2

Trinn 2 har ett ekstra tiltak ift trinn 1; seksjonsstyrt spredning av mineralgjødning. Vi forventer at ca 50% av gårdbrukerne kan gjennomføre tiltak nr 6, og det er derfor satt som et eget trinn.

Trinn 1

	Tiltak	Merknad
1	Alt fulldyrka arealet overvintrer med plantedekke eller stubb	Som plantedekke kan medregnes: gras, engfrø, frukt, bær, fangvekster eller høstvekster sådd med direktesåing eller etter lett harving
2	Det skal være fangvekst i eller etter korn, oljevekster, belgvekster, radkulturer eller mais på minst 20 % av arealet	Vilkårene i RMP-tiltaket «Fangvekster som underkultur», eller «Fangvekst sådd etter høsting» må være oppfylt
3	Høstkorn skal ikke gjødsles med mineralgjødning om høsten	Tiltaket gjelder ikke høstoljevekster
4	Ved delgjødning med mineralgjødning av korn eller oljevekster skal det ikke benyttes fosfor	Tiltaket gjelder mineralgjødning, ikke husdyrgjødsel eller biorest
5	Ved gjødning med mineralgjødning på areal med P-AL tall 14 eller mer, skal det ikke benyttes fosfor – fra 2026	Tiltaket gjelder mineralgjødning, ikke husdyrgjødsel eller biorest

Trinn 2

	Tiltak	Merknad
1	Alt fulldyrka arealet overvintrer med plantedekke eller stubb	Som plantedekke kan medregnes: gras, engfrø, frukt, bær, fangvekster eller høstvekster sådd med direktesåing eller etter lett harving
2	Det skal være fangvekst i eller etter korn, oljevekster, belgvekster, radkulturer eller mais på minst 20 % av arealet	Vilkårene i RMP-tiltaket «Fangvekster som underkultur», eller «Fangvekst sådd etter høsting» må være oppfylt
3	Høstkorn skal ikke gjødsles med mineralgjødning om høsten	Tiltaket gjelder ikke høstoljevekster
4	Ved delgjødning med mineralgjødning av korn eller oljevekster skal det ikke benyttes fosfor	Tiltaket gjelder mineralgjødning, ikke husdyrgjødsel eller biorest
5	Ved gjødning med mineralgjødning på areal med P-AL tall 14 eller mer, skal det ikke benyttes fosfor – fra 2026	Tiltaket gjelder mineralgjødning, ikke husdyrgjødsel eller biorest
6	Gjødselspredning skal skje med <u>seksjonsstyring</u> .	

Endring i tiltaket «Miljøavtale»

Pkt. 5 har unntak ved bladanalyser som viser P-mangel.

NLR har i etterkant bedt om at avtalen endres til å åpne for P-gjødsel på areal med P-AL under 11, som et unntak til pkt 3.

Gårdbrukere i Tjølling har i etterkant bedt om at avtalen endres til å åpne for 20% jordarbeiding om høsten.

Trinn 2

	Tiltak	Merknad
1	Alt fulldyrka arealet overvintrer med plantedekke eller stubb	Som plantedekke kan medregnes: gras, engfrø, frukt, bær, fangvekster eller høstvekster sådd med direktesåing eller etter lett harving
2	Det skal være fangvekst i eller etter korn, oljevekster, belgvekster, radkulturer eller mais på minst 20 % av arealet	Vilkårene i RMP-tiltaket «Fangvekster som underkultur», eller «Fangvekst sådd etter høsting» må være oppfylt
3	Høstkorn skal ikke gjødsles med mineralgjødsel om høsten	Tiltaket gjelder ikke høstoljevekster
4	Ved delgjødsling med mineralgjødsel av korn eller oljevekster skal det ikke benyttes fosfor	Tiltaket gjelder mineralgjødsel, ikke husdyrgjødsel eller biorest
5	Ved gjødsling med mineralgjødsel på areal med P-AL tall 14 eller mer, skal det ikke benyttes fosfor – fra 2026	Tiltaket gjelder mineralgjødsel, ikke husdyrgjødsel eller biorest
6	Gjødselspredning skal skje med gjødselspreder med <u>seksjonsstyring</u> .	

Vilkår for tilskudd til bruk av egenprodusert kompost

1. Opphavsmaterialet skal dokumenteres
2. Spredning av 0,5 - 1,5 tonn pr dekar (ca 33 % tørrstoff)
3. Skriftlig beskrivelse av komposteringsmetoden
4. Temperaturlogg som viser høyere temperatur enn 55 grader C i mer enn tre dager
5. Spredning skal skje før 1.september i søknadsåret
6. Komposten skal inngå i gjødselplan
7. Tilførselsdato, areal og mengde skal dokumenteres
8. Opphavsmaterialene skal være fra arealer/fjøs som søker disponerer.
9. Opphavsmaterialene skal ha vært gjennom en komposteringsprosess

Evalueringer RMP

Tilskuddsordningens formålseffektivitet

Formålseffektivitet undersøkes på følgende nivåer:

- Samlet for tilskuddsordningen
- Hvert av de ni miljøtemaene
- Hvert av tiltakene innenfor miljøtemaene:
 - «avrenning til vann»
 - «utslipp til luft»

Vurdering av følgende faktorer:

- Kostnadseffektivitet
- Virkeområde
- Forvaltningsmodell
- SF-embetenes prioriteringer

Jordbruksoppgjøret 2024: bestilt evalueringen
Utføres av NIBIO
Leveres desember 2025

Direktesådd høstkorn og høstoljevekster

Tilskudd kan gis til direktesåing av høstkorn/høstoljevekster, eller såing av høstkorn/høstoljevekster etter lett harving.

Lett harving skal ikke gå dypere enn 10 cm, og etterlate et dekke med minimum 30% planterester. Kravet til 30% planterester gjelder på harvetidspunktet. Vurderingen av prosentkravet er en skjønnsmessig vurdering.

Et målebånd på ca 14m, med 1 cm merking hver 14 cm, kan benyttes som hjelpemiddel til å anslå dekkingsgrad.

Kravet til 30% dekke med planterester er ikke ment å begrense utnyttelsen av halm. Det skal være praktisk mulig å harve på en måte som skaper godt såbed og minst 30% planterester i overflaten, også etter at halmen er fjernet.

Drøfting i grupper: Omgjøringsvedtak i RMP

«Når tilskuddsmottaker likevel ikke oppfyller vilkårene»

1. Tilfeldig prat med bortleier avslørte at neste års vekst ikke samsvarte med fangvekstene som var omsøkt i RMP. To leietakere hadde søkt om RMP-tilskudd til fangvekster og grasdekt kantsone på arealer, som ifølge grunneier skulle bli eng neste år.
2. Kommunen observerte feltene frem til starten av juni: Ingen jordarbeiding på våren, og graset ble slått til grovfôr.
3. Kommunen forklarte for RMP-søkerne at gjenlegget utgjorde et brudd på RMP-vilkårene om tilskudd til fangvekster.
4. En leietaker tok kontakt med kommunen, beklaget og forklarte at det ikke hadde vært meningen å søke på arealet. Arealet var blitt forvekslet og tegnet inn i søknaden ved en feiltagelse. Feilen utgjorde 7 daa/5% av søkers totale RMP-tilskudd.
5. En leietaker besvarte ikke kommunens henvendelse. Feilen utgjorde 200 daa/50% av søkers totale RMP-tilskudd.

Drøfting i grupper: Omgjøringsvedtak i RMP

«Når tilskuddsmottaker likevel ikke oppfyller vilkårene»

1. Hva er det rettslige grunnlaget for å kunne omgjøre vedtaket?
2. Burde kommunen i dette tilfellet omgjøre vedtaket om RMP-tilskudd? Begrunn.
3. Hva er det rettslige grunnlaget for forhåndsvarsling?
4. Må kommunen forhåndsvarsle dersom de omgjør vedtaket? Begrunn.
5. Hva er det rettslige grunnlaget for å kreve tilbakebetaling?
6. Burde kommunen kreve tilbakebetaling? Begrunn.
7. Hva er det rettslige grunnlaget for å avkorte?
8. Burde kommunen avkorte i disse tilfellene?

[Forvaltningsloven](#)

[Forskrift om regionale
miljøtilskudd i
jordbruket, Vestfold og
Telemark](#)

[Rundskriv 2025/18](#)

[Rundskriv til forvaltningsloven](#)

Drøfting i grupper: Omgjøringsvedtak i RMP

«Når tilskuddsmottaker likevel ikke oppfyller vilkårene»

Hva er det rettslige grunnlaget for å kunne omgjøre vedtaket?

Burde kommunen i dette tilfellet omgjøre vedtaket om RMP-tilskudd? Begrunn.

§ 35. (omgjøring av vedtak uten klage).

Et forvaltningsorgan kan omgjøre sitt eget vedtak uten at det er påklaget dersom

[Forvaltningsloven](#)

- a. endringen ikke er til skade for noen som vedtaket retter seg mot eller direkte tilgodeser eller
- b. underretning om vedtaket ikke er kommet fram til vedkommende og vedtaket heller ikke er offentlig kunngjort, eller
- c. vedtaket må anses ugyldig.

[Rundskriv til forvaltningsloven](#)

«Feil i det faktiske grunnlaget foreligger dersom vedtakets innhold bygger på uriktige eller mangelfulle opplysninger. Det vil si dersom det er årsakssammenheng mellom de uriktige eller mangelfulle opplysningene og de rettsvirkningene vedtaket stifter.»

«Selv om forvaltningsloven ikke pålegger forvaltningsorganet noen plikt til å omgjøre ugyldige vedtak, følger det av ulovfestede forvaltningsprinsipper at et forvaltningsorgan som blir klar over en feil, må rette den opp hvis mulig.»

Har forvaltningen en tidsfrist for omgjøring av vedtak?

Drøfting i grupper: Omgjøringsvedtak i RMP

«Når tilskuddsmottaker likevel ikke oppfyller vilkårene»

Hva er det rettslige grunnlaget for forhåndsvarsling?

[Forvaltningsloven](#)

Må kommunen forhåndsvarsle dersom de omgjør vedtaket? Begrunn.

§ 16. (forhåndsvarsling).

Part som ikke allerede ved søknad eller på annen måte har uttalt seg i saken, skal varsles før vedtak treffes og gis høve til å uttale seg innen en nærmere angitt frist. Dersom en mindreårig over 15 år er part i saken og blir representert av verge, skal dette c

«Der en søker har fått feilutbetalt tilskudd, må det sendes forhåndsvarsel til søker om mulig omgjøring av utbetalingsvedtaket.

[Rundskriv 2025/18](#)

«Har parten uttalt seg generelt om forhold som saken gjelder eller uttalt seg om en forutgående eller lignende sak, uten å vite at nytt vedtak skal fattes, skal forhåndsvarsel sendes.»

[Rundskriv til forvaltningsloven](#)

Drøfting i grupper: Omgjøringsvedtak i RMP

«Når tilskuddsmottaker likevel ikke oppfyller vilkårene»

Hva er det rettslige grunnlaget for å kreve tilbakebetaling?
Burde kommunen kreve tilbakebetaling? Begrunn.

[Forskrift om regionale miljøtilskudd i jordbruket, Vestfold og Telemark](#)

§ 44. Tilbakebetaling og renter mv.

Dersom foretaket som følge av manglende oppfyllelse av vilkår i denne forskriften eller av andre grunner har mottatt en utbetaling som ikke er berettiget, kan det feilutbetalte beløpet kreves tilbakebetalt fra mottakeren eller motregnes i senere utbetaling av tilskudd. Tilsvarende gjelder differansen mellom utbetalt beløp og redusert tilskudd som følge av vedtak om avkorting etter [§ 42](#) Avkorting ved regelverksbrudd mv. eller [§ 43](#) Avkorting ved feilopplysninger og fristoversittelse.

«Hovedregelen er ... at feilutbetalinger skal kreves tilbake.»

[Rundskriv 2025/18](#)

Hva hvis feilen ligger hos forvaltningen og det er gått lang tid siden vedtaket ble truffet?

Drøfting i grupper: Omgjøringsvedtak i RMP

«Når tilskuddsmottaker likevel ikke oppfyller vilkårene»

Hva er det rettslige grunnlaget for å avkorte?

Burde kommunen avkorte i disse tilfellene?

[Forskrift om regionale miljøtilskudd i jordbruket, Vestfold og Telemark](#)

§ 43. Avkorting ved feilopplysninger og fristoversittelse

Dersom foretaket uaktsomt eller forsettlig har gitt feil opplysninger i søknaden som har eller ville dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling av tilskuddet for seg selv eller andre, kan hele eller deler av det samlede tilskuddet som tilfaller foretaket avkortes.

[Rundskriv 2025/18](#)

«Der forvaltningen oppdager at et foretak har gitt feilopplysninger i søknaden, skal saksbehandler vurdere avkorting etter § 53 (RMP-instruksen). Feilopplysningen må ha eller kunne ha gitt mer tilskudd enn foretaket er berettiget.»

«det klare utgangspunktet er at det skal avkortes hvis søker minst har vært uaktsom ved inngivelse av feilopplysninger, og dette har gitt eller kunne ha gitt en merutbetaling.»

Drøfting i grupper: Omgjøringsvedtak i RMP

«Når tilskuddsmottaker likevel ikke oppfyller vilkårene»

[Rundskriv 2025/18](#)

Har begge leietakerne minst vært uaktsomme?

Ved simpel uaktsomhet, må det det konstateres at søker burde ha forstått at han ga en feilopplysning i søknaden.

Grov uaktsomhet innebærer at søker har opptrådt særlig klanderverdig og måtte forstå at hans opplysninger var feil.

Forsett medfører at søker forstod at opplysningene var uriktige.

Der en søker har vært i **aktsom god tro** kan det ikke avkortes. Dette innebærer at han/hun ikke visste at opplysningen i søknaden var feil, og han/hun burde heller ikke skjönt at var feil. Man kan også ha vært i god tro dersom avviket mellom opplysning og faktum er så lite at søker ikke kan klandres for ikke å ha reagert.»